

Plenumvergadering

van

DONDERDAG 4 JULI 2024

Namiddag

Séance plénière

du

JEUDI 4 JUILLET 2024

Après-midi

De vergadering wordt geopend om 14.19 uur en voorgezeten door de heer Daniel Bacquelaine, in zijn hoedanigheid van Kamerlid met de grootste anciënniteit.

La séance est ouverte à 14.19 heures et présidée par M. Daniel Bacquelaine en sa qualité de membre de la Chambre comptant la plus grande ancienneté.

Opening van de buitengewone zitting 2024

Ouverture de la session extraordinaire 2024

De **voorzitter**: De Kamer komt heden bijeen krachtens het koninklijk besluit van 18 mei 2024 houdende bijeenroeping van de nieuwe federale wetgevende Kamers.

La Chambre se réunit aujourd'hui en vertu de l'arrêté royal du 18 mai 2024 portant convocation des nouvelles Chambres législatives fédérales.

Ik verklaar de buitengewone zitting 2024 voor geopend.

Je déclare ouverte la session extraordinaire 2024.

Je souhaite bien entendu la bienvenue à chacune et chacun d'entre vous, et particulièrement à ceux qui sont présents dans cet hémicycle pour la première fois.

Je dois excuser l'absence de M. Robin Tonniau, Mme Melissa Depraetere et de M. Frank Vandenbroucke.

01 Onderzoek van de geloofsbrieven

01 Vérification des pouvoirs

Bij mailbericht van 24 juni 2024 heeft de voorzitter van het College van deskundigen het verslag verzonden van het College van deskundigen belast met de controle van het elektronisch stem- en stemopnemingssysteem betreffende de gelijktijdige verkiezingen van 9 juni 2024 voor het Europees Parlement, de Kamer van volksvertegenwoordigers en de Gemeenschaps- en Gewestparlementen (14/001).

Par courriel du 24 juin 2024 le président du Collège d'experts a envoyé le rapport du Collège d'experts chargés du contrôle des systèmes électroniques de vote, de dépouillement et de collecte des résultats en ce qui concerne les élections simultanées du 9 juin 2024 pour le Parlement européen, la Chambre des représentants et les parlements de Région et Communauté (14/001).

Il s'agit de prendre acte de ce rapport. Il n'y a théoriquement pas de débat, mais je donne la parole à Mme Gabriëls.

01.01 Katja Gabriëls (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, u hebt zopas verwezen naar het verslag van de deskundigen over de organisatie van de verkiezingen. Mijn fractie wenst daarover kort het woord te nemen, voordat de verschillende commissies aan hun taak beginnen om de geloofsbrieven en de verschillende klachten te onderzoeken.

Vorige week hebben we allemaal kennisgenomen van dat verslag van de deskundigen die de elektronische stemverrichtingen in ons land controleren. We hebben ook het verslag van de diensten, van de griffier, hierover ontvangen, waarvoor dank.

Collega's, de conclusies van dat college zijn evenwel zeer ernstig en vallen niet zomaar te negeren. We kennen de verhalen van 9 juni al over de chipkaarten die niet correct zijn afgegeven. Dat verslag vermeldt evenwel zwart op wit dat de deskundigen onregelmatigheden hebben vastgesteld. De deskundigen stellen dat het, op basis van de uitgevoerde testen en de gegevens bezorgd door de FOD Binnenlandse Zaken, "niet uit te sluiten is dat het probleem waarbij niet alle kiezers de correcte chipkaart hebben ontvangen wel degelijk een impact heeft gehad op de uiteindelijke zetelverdeling van een of meerdere verkiezingen".

Ze voegen daaraan toe dat zij slechts in een minderheid van de gecontroleerde kantons geen fouten hebben ontdekt. Ze zeggen zelfs dat er bureaus zijn waarbij alle kiezers voor alle verkiezingen konden stemmen, terwijl kiezers met een blauwe oproepingsbrief alleen voor de Europese verkiezingen mochten stemmen.

Als nieuwverkozen Parlement moeten we die conclusies van de deskundigen zeer ernstig nemen. Ongeacht wie al dan niet bevoordeeld of benadeeld zou zijn, is het in een democratie van fundamenteel belang dat verkiezingen absoluut correct verlopen. Zomaar overgaan tot de orde van de dag lijkt ons dan ook een slecht signaal.

De Open Vld-fractie heeft in het Vlaams Parlement een hertelling van de stemmen in Brussel gevraagd. We nemen vandaag akte van het feit dat ons verzoek niet is ingewilligd. Het Vlaams Parlement heeft ook unaniem beslist en meegedeeld aan het federale Parlement dat er fouten en dus anomalieën zijn vastgesteld. De terechtwijzing door 124 parlementsleden van het Vlaams Parlement is niet zomaar een detail. We hebben trouwens sowieso nood aan een uitgebreide evaluatie van de organisatie van de verkiezingen. We werden immers ook al veroordeeld door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens.

Mijnheer de voorzitter, collega's, we zijn hier op het federale niveau verantwoordelijk voor de goede organisatie van alle verkiezingen in dit land. Hoe kunnen we een debat organiseren waarin de verantwoordelijke minister voor Binnenlandse Zaken, die hier ook bij ons zit, hierover verslag uitbrengt en verantwoording aflegt? Iedereen stelt namelijk duidelijk vast dat de verkiezingen niet correct verlopen zijn. We kunnen dat dus niet zomaar negeren. Dit is immers een fundament van onze democratie. Mijnheer De Roover, onze goede collega, de heer Loones, die nu verhuisd is naar het Vlaamse niveau, heeft dat gisteren ook gezegd. Wij vinden dus wel degelijk dat de minister van Binnenlandse Zaken daarover uitleg moet geven in een ernstig en serieus debat.

Le **président**: Effectivement, les conclusions du rapport d'experts prévoient que, sur la base des contrôles effectués et des données fournies par le SPF Intérieur, le Collège doit conclure qu'il ne peut être exclu que le problème des électeurs n'ayant pas reçu la bonne carte à puce ait eu un impact sur la répartition finale des sièges pour une ou plusieurs élections.

C'est effectivement repris dans le rapport du Collège d'experts. Et comme vous l'avez suggéré, il me semble nécessaire que la Chambre mandate et demande à la ministre de l'Intérieur de faire toute la clarté sur cette problématique et surtout d'envisager que cela ne puisse se reproduire.

01.02 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Monsieur le président, je me joins aux propos de Mme Gabriëls.

La procédure de vérification des pouvoirs en Belgique est assez particulière, c'est-à-dire que ce sont les députés peut-être élus qui jugeront s'ils seront élus et qui jugeront les recours.

Hier en Conférence des Présidents, certains ont même proposé de prêter serment à la va-vite aujourd'hui car on sait que les plaintes ne seront pas vraiment traitées avec sérieux. Il est important de changer cette procédure.

Nous avons d'ailleurs été condamnés par la Cour européenne des droits de l'homme (CEDH) à la suite d'une plainte émanant d'un membre de notre parti (M. Mugemangango) qui, en 2014, a demandé le recomptage, pour un manque de 14 voix, de 22 000 bulletins invalides sur la circonscription de Charleroi. Ce recomptage lui avait été refusé. Il a donc lancé une procédure devant la CEDH qui a duré six ans.

Il est clair que la Constitution doit être changée en la matière vu que la CEDH a jugé que notre procédure manquait d'impartialité. Notre procédure doit être impartiale, on ne peut être juge et partie. Nous espérons qu'après cette vérification des pouvoirs, la Chambre entamera rapidement des travaux pour changer la Constitution.

C'est un combat mené et gagné par le PTB.

01.03 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer de voorzitter, als we dergelijke zaken vaststellen, beleven we hoe dan ook geen hoogdag van de democratie. Dat moeten we allemaal betreuren.

De vraag die vandaag voorligt, is hoe we dit in de toekomst kunnen vermijden. De collega heeft er terecht op gewezen dat daarvoor een wijziging van de Grondwet nodig is en dat dit in de vorige legislatuur niet kon omdat het bewuste artikel niet voor herziening vatbaar was verklaard. Dat is nu echter wel het geval.

We moeten ons hier dus allemaal de taak opleggen om ervoor te zorgen dat wij passend en binnen de normale procedures iets uitwerken dat wel degelijk voldoet aan alle normen voor een correcte afhandeling van de verkiezingen. Zonder vooruit te lopen op het resultaat van het onderzoek van de geloofsbrieven moeten wij ons allemaal, alle 150 aanwezigen, engageren om ervoor te zorgen dat dit de volgende keer niet meer kan. Voor een land dat vooropgaat in democratische tradities is dit een bijzonder pijnlijk moment.

Het volstaat echter niet om daarbij stil te staan, het volstaat niet om daar politieke spelletjes rond te spelen, het is nu het ogenblik om dat probleem op te lossen. We hebben de middelen daarvoor. Collega's, gelieve dus iedereen die dat wil oplossen te steunen.

01.04 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, collega's, ik wil mij daarbij aansluiten.

We sturen vaak collega's naar andere landen om te controleren of de verkiezingen daar correct verlopen. Als een buitenlandse zending onze verkiezingen zou hebben gecontroleerd, vraag ik mij af wat er in dat rapport zou staan. Ik meen dat we het systeem om onze verkiezingen te organiseren heel ernstig moeten analyseren.

Het is inderdaad niet meer van deze tijd dat het Parlement zelf de geldigheid van de verkiezingen controleert. Ik denk dat we het daarmee allemaal eens zijn. Ik sluit mij aan bij de oproep van vele anderen om daar samen werk van te maken, om een orgaan op te richten dat op een onafhankelijke manier de geldigheid van de verkiezingen kan controleren. We zullen daar een constructieve bijdrage aan leveren.

Ik denk dat het ook onze taak en onze plicht is om vandaag, als de commissies samengesteld zijn, op een ernstige manier de klachten te onderzoeken en te analyseren en daarover verslag uit te brengen. Dat is onze belangrijk opdracht. Een rechtsstaat is belangrijk en de manier waarop we verkiezingen organiseren is daar ook een uiting van. Dat moeten we altijd in gedachten houden.

01.05 Éric Thiébaud (PS): Monsieur le président, nous avons bien constaté quelques soucis dans l'organisation de nos élections à travers la lecture du rapport des experts. C'est la première fois dans l'histoire de notre pays que nous ne prêterons pas serment le jour de la vérification des pouvoirs, ce parce que cette institution a voulu se réformer, a voulu s'adapter et a voulu permettre à tout plaignant qui dépose une contestation par rapport à ces élections d'être entendu publiquement.

Tout d'abord, il importe de se réjouir de cette avancée. Par ailleurs, il est particulier que ce soit les élus qui vérifient la validation de leurs pouvoirs eux-mêmes. Effectivement je pense que, lors de la législature qui s'entamera bientôt, nous devons nous engager à revoir et à réformer tout cela afin d'éviter ce débat lors de l'installation de la prochaine assemblée de cette institution. Aussi, essayons d'avancer, essayons d'installer les commissions qui vont vérifier les pouvoirs, laissons les services travailler et voyons ce qu'il en découle!

01.06 Nathalie Muylle (cd&v): Mijnheer de voorzitter, ik sluit mij graag aan bij de opmerkingen van mijn collega's. Mijn fractie zal hieromtrent ook initiatieven ondersteunen en daaraan meewerken. De collega van PVDA-PTB verwees naar de vorige verkiezingen, toen de procedures niet toelieten om

wijzigingen door te voeren omdat de betrokken grondwetsartikelen niet voor herziening vatbaar waren verklaard. Nu zijn ze dat wel, dus laat ons dan ook samen aan de slag gaan.

Wij hebben ook de aanbevelingen van het Vlaams Parlement gezien, met de heel duidelijke vraag om de minister van Binnenlandse Zaken op de hoogte te brengen. De minister van Binnenlandse Zaken en haar administratie hebben de voorbije dagen zeer duidelijk gezegd dat ze willen meewerken en willen nagaan hoe ze dingen kunnen verbeteren, als dat nodig zou zijn. Ik stel dus voor dat wij overgaan naar de commissies en dat wij daar mensen horen, zodat wij aanbevelingen kunnen opstellen in een verslag.

Le **président**: Chers collègues, si personne d'autre ne souhaite prendre la parole, il sera noté au procès-verbal de notre séance qu'il y a une large volonté de faire en sorte que la procédure de vérification des pouvoirs soit modifiée, en fonction de l'opportunité qui existe aujourd'hui dans le cadre d'une révision de la Constitution.

01.07 Katja Gabriëls (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, ik wil geen debat voeren. Iedereen sluit zich aan bij de conclusies. Onze vraag was echter om uitleg te krijgen over de huidige verkiezingsuitslag en om ter zake in de verschillende commissies de minister ter verantwoording te roepen.

Het gaat dus niet alleen om het nadenken over de toekomst maar ook over het huidige systeem.

Le **président**: C'est noté.

Chers collègues, je propose que nous poursuivions notre séance.

Het onderzoek van de geloofsbrieven werd voorbereid door de griffier van de Kamer, die een verslag heeft opgesteld dat de conclusies van het administratieve onderzoek en van het onderzoek van de eventuele bezwaren bevat. Dat verslag werd aan alle verkozen leden bezorgd (art. 2, nr. 1, tweede lid, Rgt).

La vérification des pouvoirs a été préparée par le greffier de la Chambre, qui a établi un rapport contenant les conclusions de l'examen administratif et de l'examen des éventuelles réclamations. Ce rapport a été distribué à tous les membres élus (art. 2, n° 1, al. 2, Rgt).

De dossiers betreffende de parlementsverkiezingen van 9 juni 2024 werden aan de Kamer van volksvertegenwoordigers overgezonden door de voorzitters van de kieskringhoofdbureaus overeenkomstig artikel 177 van het Kieswetboek.

En vertu de l'article 177 du Code électoral, les dossiers concernant les élections législatives du 9 juin 2024 ont été adressés à la Chambre des représentants par les présidents des bureaux principaux de circonscription électorale.

J'en profite pour indiquer que nous allons procéder aujourd'hui à la désignation des commissions en charge de la vérification des pouvoirs. Ces commissions vont ensuite se réunir. Elles vont entendre les éventuelles réclamations et elles vont établir leurs rapports. Nous avons conclu, en Conférence des présidents, que ces différents rapports seront exprimés lors de la prochaine séance plénière, le mercredi 10 juillet. En général, ces rapports ne font pas l'objet de débats: ils font simplement l'objet d'une approbation, suite à quoi nous procéderons à la prestation de serment, commission par commission, des élus dont les pouvoirs ont été validés. Enfin, nous procéderons, comme le Règlement l'indique, à la nomination du Bureau après les prestations de serment, et cela au cours de la même séance du 10 juillet prochain.

Je rappelle qu'il a été décidé de clore les travaux de cette assemblée pour le 20 juillet et que nous aurons donc également une séance – le 18 juillet – au cours de laquelle nous aurons l'occasion de former les commissions permanentes et les commissions spéciales. Chaque groupe est donc invité à préparer la désignation de ses membres dans ces différentes commissions.

De processen-verbaal der verkiezingen zullen, met de stukken tot staving en het verslag van de griffier, worden verdeeld onder zes commissies met door loting gekozen zeven leden, die de regelmatigheid van de verkiezingen onderzoeken. De bezwaren worden verdeeld onder de commissies overeenkomstig het voorstel in het verslag voorbereid door de griffier.

De indieners van de bezwaren werden daarvan in kennis gesteld. Elke commissie is bevoegd voor één

of meer kieskringen. De commissieleden mogen niet tot de betrokken kieskringen behoren. (art. 2., nr.1, derde lid, Rgt.).

Les procès-verbaux d'élection seront avec les pièces justificatives et le rapport, répartis entre six commissions de sept membres, formées par la voie du sort pour vérifier les élections.

Les réclamations sont renvoyées aux commissions conformément à la proposition reprise dans le rapport du greffier.

Les auteurs de réclamations en sont informés. Chaque commission est compétente pour une ou plusieurs circonscriptions électorales. Les membres d'une commission ne peuvent pas relever des circonscriptions électorales concernées. (art. 2, n°1, al. 3, Rgt.).

Ik stel aan de Kamer de volgende verdeling voor:

Eerste commissie: de kieskring Brussel-Hoofdstad

Tweede commissie: de kieskringen Antwerpen en Limburg

Derde commissie: de kieskringen West-Vlaanderen en Luxemburg

Vierde commissie: de kieskringen Oost-Vlaanderen en Waals-Brabant

Vijfde commissie: de kieskringen Vlaams-Brabant en Henegouwen

Zesde commissie: de kieskringen Luik en Namen

Je propose à la Chambre la répartition suivante:

Première commission: la circonscription de Bruxelles-Capitale

Deuxième commission: les circonscriptions d'Anvers et du Limbourg

Troisième commission: les circonscriptions de Flandre occidentale et de Luxembourg

Quatrième commission: les circonscriptions de Flandre orientale et du Brabant wallon

Cinquième commission: les circonscriptions du Brabant flamand et de Hainaut

Sixième commission: les circonscriptions de Liège et de Namur

Bij e-mail van 17 juni 2024 verzaakt de heer Philippe Close aan de uitoefening van zijn mandaat als volksvertegenwoordiger. Die brief wordt verzonden naar de eerste commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven.

Par lettre du 17 juin 2024, M. Philippe Close renonce à l'exercice de son mandat de député. Cette lettre est renvoyée à la première commission de vérification des pouvoirs.

De opvolger die hem zal vervangen, is de heer Khalil Aouasti, eerste opvolger voor de kieskring Brussel-Hoofdstad.

Le suppléant appelé à le remplacer, est M. Khalil Aouasti, premier suppléant de la circonscription électorale de Bruxelles-Capitale.

Ik stel voor dat de jongste twee leden, mevrouw Britt Huybrechts en de heer Oskar Seuntjens, naast mij plaatsnemen.

Je propose que les deux membres les plus jeunes, Mme Britt Huybrechts et M. Oskar Seuntjens, me rejoignent.

Aan de orde is de samenstelling van de zes commissies voor het onderzoek van de geloofsbrieven bij loting. Elke commissie bestaat uit zeven leden.

L'ordre du jour appelle la composition par tirage au sort des six commissions de vérification des pouvoirs, composées de sept membres chacune.

Ik stel u voor om over te gaan tot de loting van de leden van de commissies.

Je vous propose de procéder au tirage au sort des membres de ces commissions.

Eerste commissie: de kieskring Brussel-Hoofdstad

Première commission: la circonscription de Bruxelles-Capitale

Er wordt overgegaan tot de loting.

Il est procédé au tirage au sort.

De eerste commissie is samengesteld uit mevrouw Fatima Lamarti, mevrouw Sarah Schlitz, mevrouw Annick Ponthier, mevrouw Marie Meunier, mevrouw Nawal Farih, mevrouw Nathalie Muylle en de heer Philippe Courard.

La première commission se compose de Mme Fatima Lamarti, Mme Sarah Schlitz, Mme Annick Ponthier, Mme Marie Meunier, Mme Nawal Farih, Mme Nathalie Muylle et M. Philippe Courard.

Die commissie vergadert in zaal Yourcenar.
La commission se réunira dans la salle Yourcenar.

Tweede commissie: de kieskringen Antwerpen en Limburg
Deuxième commission: les circonscriptions d'Anvers et du Limbourg

Er wordt overgegaan tot de loting.
Il est procédé au tirage au sort.

De tweede commissie is samengesteld uit mevrouw Valérie Glatigny, mevrouw Kristien Van Vaerenbergh, de heer Hugues Bayet, de heer Anthony Dufrane, de heer Julien Ribaud, mevrouw Katja Gabriëls en mevrouw Nadia Moscufo.

La deuxième commission se compose de Mme Valérie Glatigny, Mme Kristien Van Vaerenbergh, M. Hugues Bayet, M. Anthony Dufrane, M. Julien Ribaud, Mme Katja Gabriëls et Mme Nadia Moscufo.

Die commissie vergadert in zaal Mercator.
La commission se réunira dans la salle Mercator.

Derde commissie: de kieskringen West-Vlaanderen en Luxemburg
Troisième commission: les circonscriptions de Flandre occidentale et de Luxembourg

Er wordt overgegaan tot de loting.
Il est procédé au tirage au sort.

De derde commissie is samengesteld uit mevrouw Rajae Maouane, de heer Alexander Van Hoecke, de heer Jan Bertels, mevrouw Petra De Sutter, de heer Joris Vandenbroucke, de heer Maxime Prévot en de heer Kurt Moons.

La troisième commission se compose de Mme Rajae Maouane, M. Alexander Van Hoecke, M. Jan Bertels, Mme Petra De Sutter, M. Joris Vandenbroucke, M. Maxime Prévot et M. Kurt Moons.

Die commissie vergadert in zaal Popelin.
La commission se réunira dans la salle Popelin.

Vierde commissie: de kieskringen Oost-Vlaanderen en Waals-Brabant
Quatrième commission: les circonscriptions de Flandre orientale et du Brabant wallon

Er wordt overgegaan tot de loting.
Il est procédé au tirage au sort.

De vierde commissie is samengesteld uit de heer Ridouane Chahid, mevrouw Annick Lambrecht, mevrouw Annelies Verlinden, mevrouw Meyrem Almaci, de heer Nabil Boukili, de heer Georges-Louis Bouchez en mevrouw Eva Demesmaeker.

La quatrième commission se compose de M. Ridouane Chahid, Mme Annick Lambrecht, Mme Annelies Verlinden, Mme Meyrem Almaci, M. Nabil Boukili, M. Georges-Louis Bouchez et Mme Eva Demesmaeker.

Deze commissie vergadert in zaal Petit.
La commission se réunira dans la salle Petit.

Vijfde commissie: de kieskringen Vlaams-Brabant en Henegouwen
Cinquième commission: les circonscriptions du Brabant flamand et de Hainaut

Er wordt overgegaan tot de loting.
Il est procédé au tirage au sort.

De vijfde commissie is samengesteld uit mevrouw Natalie Eggermont, mevrouw Alexia Bertrand, mevrouw Tine Gielis, mevrouw Sophie De Wit, de heer Pierre-Yves Dermagne, de heer Steven Coenegrachts en de heer Alain Yzermans.

La cinquième commission se compose de Mme Natalie Eggermont, Mme Alexia Bertrand, Mme Tine Gielis, Mme Sophie De Wit, M. Pierre-Yves Dermagne, M. Steven Coenegrachts et M. Alain Yzermans.

Deze commissie vergadert in zaal Erasmus.
La commission se réunira dans la salle Erasmus.

Zesde commissie: de kieskringen Luik en Namen
Sixième commission: les circonscriptions de Liège et de Namur

Er wordt overgegaan tot de loting.
Il est procédé au tirage au sort.

De zesde commissie is samengesteld uit de heer Ortwin Depoortere, mevrouw Katleen Bury, de heer Matti Vandemaele, mevrouw Greet Daems, de heer Steven Matheï, mevrouw Barbara Pas en mevrouw Jinnih Beels.

La sixième commission se compose de M. Ortwin Depoortere, Mme Katleen Bury, M. Matti Vandemaele, Mme Greet Daems, M. Steven Matheï, Mme Barbara Pas et Mme Jinnih Beels.

Deze commissie vergadert in zaal Magritte.
La commission se réunira dans la salle Magritte.

Ik stel aan de Kamer voor de vergadering te sluiten opdat de commissies de geloofsbrieven onmiddellijk zouden kunnen onderzoeken.

Je propose à la Chambre de lever la séance pour permettre aux commissions de s'occuper immédiatement de la vérification des pouvoirs.

Geen bezwaar? *(Nee)*
Pas d'observation? *(Non)*

02 Goedkeuring van de agenda
02 Adoption de l'ordre du jour

Wij moeten overgaan tot de goedkeuring van de agenda voor de vergadering van volgende week.
Nous devons procéder à l'approbation de l'ordre du jour de la séance de la semaine prochaine.

Zijn er dienaangaande opmerkingen? *(Nee)*
Y a-t-il une observation à ce sujet? *(Non)*

Bijgevolg is de agenda aangenomen.
En conséquence, l'ordre du jour est adopté.

De vergadering wordt gesloten. Volgende vergadering woensdag 10 juli 2024 om 14.15 uur.
La séance est levée. Prochaine séance le mercredi 10 juillet 2024 à 14 h 15.

De vergadering wordt gesloten om 14.58 uur.
La séance est levée à 14 h 58.

Dit verslag heeft geen bijlage.

Ce compte rendu n'a pas d'annexe.